

ИЗЛИЗА ОТ 1900 ГОДИНА

ЦЪРКОВЕН ВЕСТНИК

ОФИЦИАЛНО ИЗДАНИЕ НА БЪЛГАРСКАТА ПРАВОСЛАВНА ЦЪРКВА – БЪЛГАРСКА ПАТРИАРШИЯ

ГОДИНА СХVІІІ, БРОЙ 11

СОФИЯ, 16-31 МАЙ 2017 г.

ЦЕНА 0,70 ЛВ.

e-mail: sinizdat@gmail.com, synodalpress.bg@gmail.com

www.synodalpress.blogspot.bg

Научен форум

Международна научна конференция, посветена на приноса на БПЦ за спасяването на българските евреи – по повод номинацията за Нобелова награда за мир

стр. 1, 4-5

Църква и общество

К. П. Победоносцев
Болестите на нашето време

Гласът на св. отци

Св. Йоан Златоуст за злото

стр. 6

Богословие

Трите форми любов според светите отци

Погвижници на благочестието

Руският светец, командвал Черноморския флот

стр. 7

Празничен молебен по повод 24 май

По повод Деня на българската просвета и култура и на славянската писменост, на 24 май в ПКХП „Св. Александър Невски“ Негово Светейшество Българският патриарх Неофит отслужи молебен за благоденствието и духовния напредък на българския народ.

Заедно с Негово Светейшество съмолитстваха Мелнишкият епископ Герасим – гл. секретар на Св. Синод, архим. Филип Василцев – председател на Подгвориеото на

На стр. 2

† IN MEMORIAM

Престави се в Господа Негово Преосвещенство Маркианополски епископ Константин

ския митрополит Григорий в храм „Св. пророк Илия“, квартал „Княжево“.

На стр. 3

НАУЧЕН ФОРУМ

Проява на действен хуманизъм и защита на свещения характер на човешкия живот

Номинарането на БПЦ за Нобелова награда за мир заради нейните заслуги за спасяване на българските евреи е една достойна проява на благодарност и уважение от страна на еврейската общност. Това е знак на почит и акт на възпоменание за достойната позиция и смелите постъпки на духовните лидери на Църквата и българския народ по време на Втората световна война. Тази номинация показва заслуженото уважение към водачите на Българската църква и е повод за припомняне събитията от времето на Холокоста. Това припомняне е важно за нашето общество и за цялата европейска и световна общественост не само с оглед на историята, но и като пример и урок по хуманизъм в днешния ден.

Престъпленията на нацизма и политиката на изстребление на евреите са едно колосално и безпрецедентно по своя характер престъпление в най-новата история на човечеството, а борбата срещу тази безчовечна и престъпна идеология е израз на истински хуманизъм и гражданска смелост в защита на общочовешките ценности. Достойната съпро-

Снимка: личен архив Б. Цацов

тивна срещу злото и смелата защита на живота и човешкото достойнство като свещени и неприкосновени човешки права са пример за хуманност и човещина в размирните, смутни, объркани и безчовечни времена на геноцид и масови престъпления. За да разберем в дълбочина позицията на Българската православна църква, е необходимо да се опитаме да вникнем в мотивите и подбудите на нейните духовни водачи.

На първо място това са позициите на Светия Синод и поведението на Софийския митрополит Стефан и Пловдивския митрополит Кирил, които са водещите фигури и авторитетни водачи по време на борбата против нацистката политика срещу евреите в България. Необ-

ходимо е да обърнем внимание на онези духовни ценности и общочовешки нравствени принципи на хуманизъм и човеколюбие, смелост, достойнство, отговорност, грижа за съдбата на ближния, състрадание и съпричастност, които са били движещи сили в борбата на българските архиереи срещу безчовечната и безбожна идеология и практика на нацизма.

Българската православна църква като религиозна институция на българския народ

Българската православна църква (БПЦ) е дълбоко свързана с историята на българския народ още от неговото християнизирание през IX век и до

голяма степен е определяща за традициите на българската държава. Мнозинството от българските граждани принадлежат към Православното християнско изповедание и затова ролята на Църквата в исторически моменти на криза се оказва ключова за взимането на определени съдбовни решения.

По времето на Втората световна война Българската църква е официално държавно вероизповедание и по своя юридически статус е държавна църква. По силата на тогавашната Търновска конституция Църквата все още не е отделена от държавата и е религиозна институция на „господстващото вероизповедание“ в Царство България. В този исторически момент, когато българската държава е съюзник на Третия райх и официалната политика на българското правителство е насочена към съдействие на нацистите за провеждане на антиеврейската политика на Балканите, водачите на Българската църква застават срещу официалните политически решения по еврейския въпрос и се обявяват срещу идеологията на нацизма, расизма и антисемитизма.

На стр. 4

ХРОНИКА

България

Празничен молебен...

От стр. 1

Московския и на цяла Русия патриарх в София, архим. Теофан, ставр. ик. Ангел Ангелов – софийски протопингел, храмовото духовенство и множество столични свещенослужители.

Да участват в молитвата, бяха дошли и десетки православни християни. В края на молебна Българският патриарх Неофит се обърна със слово, в което каза: „Историята е ярко свидетелство за това, че положеното от светите Братя начало е намерило благоприятна почва и е принесло стократен плод сред рода на българите не само в началото на славянската писменост, но и през всички превратности на историческите ни съдбини. Св. Климент и св. Наум, Йоан Екзарх, презвитер Козма и Константин Преславски, св. патриарх Евтимий, Йоасаф Бдински и Владислав Граматик, св. Паисий Хилендарски и св. Софроний Врачански, Неофит Бозвели и Неофит Рилски, всички известни и неизвестни труженици на българската и славянска книжовност, чийто достойни приемници живеят и неуморно работят и днес сред нас“.

„Всички те доказват, че за нас, българите, нашата принадлежност към Църквата на Спасителя Христа е

Водосвет при паметника на св. братя Кирил и Методий пред Националната библиотека

въпрос не само на религиозна идентичност, но и на творческо осмисляне на вярата, която изповядваме, на истинска ревност и приемственост към делото на християнската и църковна просвета и култура“, каза още патриарх Неофит.

Традиционното литийно шествие, водено от семинаристи на СДС „Св. Йоан Рилски“, носещи иконата на св. равноапостоли братя, се отправи към Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ за общоградското празненство. Там представителите на БПЦ отслужиха водосвет в присъствието на президента на България Румен Радев, кмета на София г-жа Йорданка Фянькова и множество държавни лица, академични представители, дейци на образованието и културата, граждани, родители, деца и ученици.

В словото си Мелнишкият епископ Герасим каза, че „светли и празничен е днешният ден, в който цяла България се прекланя пред подвига на светите равноапостоли братя Кирил и Методий, които Сам Бог бе избрал в далечните дни, за да просветят народа ни със светлината на богопознанието“.

Ангел КАРАДАКОВ

Тържества по случай 24 май

С благодарствен към Бога молебен в катедралния храм „Св. св. Кирил и Методий“ започнаха тържествата по случай Деня на Българската просвета и култура и на славянската писменост в **Ловеч**. Молебна отслужи високопреосвещеният Ловчански митрополит Гавриил заедно с част от ловешкото духовенство. Молитвено в храма присъстваха областният управител г-н Георги Терзийски, кметът на града г-жа Корнелия Маринова, депутати, общественици, гражданство и ученици.

След молебна тържес-

твото продължи на площада пред храма със специална програма.

В словото си към събралото се множество от жители и гости на града митрополит Гавриил каза: „Тази пролет Ловеч получи голям подарък – новия катедрален храм, посветен на светите славянски Първоучители. И ето, че днес за първи път тук бе отслужен молебен към светите Кирил и Методий. Ние ги помолжихме да благословят нашия град и нашето Отечество с мир, благоденствие и благополучие и да ни даруват тази любов към Бога и хората, в името на

която те са извършили своя просветителски подвиг“.

След това митрополит Гавриил отпътува за град

Етropole, където участва в тържества, посветени на светлия за всички български ден.

Ловчанска митрополия

В **Пловдив** на 24 май, с благословението на Негово Високопреосвещенство Пловдивски митрополит Николай Знеполският еп. Арсений, първи викарий на митрополита, възглави архиерейска св. Литургия в храма, посветен на светите равноапостоли братя Кирил и Методий. В съслужение с него бяха протосингелът ставр. ик. Добромир Костов, духовните надзорници ставр. ик. Тодор Хаджиев и ик. Деян Стоенчев, свещ. Стоян Братоев – председател на храма, свещенослужители от града.

На богослужението присъстваха областният управител, председателят на Общинския съвет, кметът на Пловдив, г-жа Амелия Гешева – зам.-министър на културата, зам.-кметът по образованието,

депутати, районни кметове, офицери, множество благочестиви християни.

След края на св. Литургия Пловдивският митрополит Николай отслужи празничен молебен за всички учащи се и радетели за духовна просвета, пред храма, където се бяха събрали хиляди ученици и учители. Архиерейт се обърна към тях със слово за значението на великото дело на светите първопросветители Кирил и Методий, в което благодари на Бога, че е дарил милостиво нашия благочестив народ със светлината на богопознанието.

След това високопреосвещеният Пловдивски митрополит Николай заедно с десетки свещенослужители и официалните гости застана начело на

литийното шествие, което, предвождано от иконата с образа на светите Братя, премина по централната улица на Пловдив.

В шествието се включиха над 10 000 ученици и учители от всички училища в града като възпоминание за първото честване на делото на светите братя Кирил и Методий в по-новата ни история, организирано от Найден Геров на 11 май 1851 г. В празника се включиха и оркестрите на Военновъздушните сили и

на Пловдивската опера и няколко ученически духовни оркестри.

Пловдивска митрополия

на учащите се.

Пред митрополитския храм бяха организирани редица прояви, а около 10 часа започна общоградско шествие, което продължи по булевард „Мария Луиза“ и бул. „Сливница“ до входа на Морската градина.

Малко по-късно в сградата на Варненска и Великопреславска света митрополия бе организиран прием по случай XI Международен фестивал на поезията „Славянска прегръдка“, на който при-

съства г-жа Елка Няголова и представители на

Славянска академия. *Варненска митрополия*

В старопрестолния град **Видин** празникът започна с шествие от СУ „Цар Симеон Велики“. В него се включиха учители и ученици, културни дейци, представители на общинската администрация и на Видинска света митрополия в лицето на Негово Преосвещенство Белоградчишки епископ Поликарп, викарий на Видинския митрополит Дометиян.

Шествието премина по търговската улица на

Видин и се отправи към Драматичен театър „Владимир Трендафилов“.

Приветствени слова към присъстващите отпреди г-н Огнян Ценков, кмет на Община Видин, г-жа Албена Георгиева, областен управител на Видин, Негово Преосвещенство Белоградчишки епископ Поликарп, г-жа Марийка Василева, началник на РУО – Видин, и г-жа Попова, зам.-ректор на Русенския университет.

Епископ Поликарп поздрави присъстващите от името на Негово Високопреосвещенство Видински митрополит Дометиян и от свое име, като пожела много здраве, сили, светли и достойни бъднини.

От г-н Огнян Ценков с почетен знак на Видин бяха наградени отлични учители и културни дейци през учебната и творческа 2016-2017 г., а от г-жа Василева бяха наградени от-

лични учители от името на Министерството на образованието и науката. За втори път бе връчена и учредената награда „Антим Видински“ на изявения ученик Румен Андреев, от XII А клас на ГПЧЕ „Йордан Радичков“ – Видин.

Събитието продължи с празничен концерт на Ансамбъла за народни песни и танци „Дунав“.

Йеродяков ВАРТОЛОМЕЙ

† IN MEMORIAM

Престави се в Господа Негово Преосвещенство Маркианополски епископ Константин

От стр. 1

В съслужението участваха и Мелнишки еп. Герасим, гл. секр. на Св. Синод и Тивериополски еп. Тихон.

Новопреставеният се епископ Константин (в миру Койчо Василев Петров) е роден на 18 май 1941 г. в с. Златосел, Пловдивско.

Завършил е Софийската духовна семинария „Св. Йоан Рилски“ и Духовната академия „Св. Климент Охридски“. На 3 март 1968 г. е ръкоположен за дякон, а на 10 март с. г. – за свещеник в Софийска епархия.

По времето на разкола в БПЦ е възведен в архимандритско достойнство на 25 март 1997 г., а на 27 август с. г. е хиротонисан за епископ. Впоследствие на Всеправославния събор от 1998 г. е приет в лоното на каноничната Българска православна църква с титлата „Маркианополски“ и му е определено послушание като духовен надзорник на Софийска духовна околия.

Епископ Константин дълги години

служи в столичния енорийски храм „Св. пророк Илия“, квартал „Княжево“. Делегат е на Шестия църковно-народен събор, както и на Патриаршеския избирателен събор. Изпълнява различни послушания, възлагани му от Св. Синод на БПЦ и взима участие при повечето богослужения, свързани с живота на Църквата ни. В последните години е на разположение на Св. Синод, като през 2012, 2013 и 2014 г. отслужва празничните богослужения по повод Великденските празници в гр. Истанбул за тамошната българска общност. През 2012 г. взима участие в мироваренето на Вселенската патриаршия.

Маркианополският еп. Константин ще остане в паметта на Българската църква като ревностен духовник, служил до последните дни на живота си доблестно, честно и стриктно.

Бог да го прости! Вечна и блажена да бъде паметта му!

Ангел КАРАДАКОВ

Слово на Врачанския митрополит Григорий при опелото

Ваше Светейшество, Ваши Преосвещенства, скъпи отци, опечалени, сродници и близки на блаженпочиналия епископ Константин, възлюбени в Господа братя и сестри,

Днес, ден след славното Възнесение на нашия Господ Иисус Христос от земята на небесата, ние сме събрани тук, в храма на светия и велик пророк Илия Тесвитянин, за да отправим своите молитви към Всеподателя Бога, да прости всяко волно и неволно прегрешение на новопреставения Божий раб Маркианополски епископ Константин.

Да изпросим от Бога, щото Той, прощавайки ми всяко прегрешение, да го ввели в Своето вечно Царство – там, където няма скръб и въздишка, но вечна радост, вечно блаженство редом с всички Божии угодици в Царството Божие от създание мира. Св. ап. Павел ни говори и казва: „Братя, не искам вие да не знаете за починалите, за да не скърбите, както и другите, които нямат надежда“. Кои имат надежда и кои нямат? Надежда имат тези, които вярват в Господ Иисус Христос, които вярват в Неговото славно възкресение от мъртвите, които вярват на Неговите слова за вечен живот, за възкресение и за блаженстване в Царството Божие.

С тази вяра в Господ Иисус Христос, с тази надежда във възкресението живя и служи и новопреставеният Божий раб Маркианополски епископ Константин. Той почти петдесет години служи на светия Олтар. Петдесет години са половин век служение на св. Престол, служение на Бога, служение в Църквата, служение на всички тези благочестиви православни християни, които са му били поверявани на всички места, където Бог го е поставял да бъде пастир и архипастир.

През 1968 г. епископ Константин е ръкоположен за дякон и свещеник, за да поеме своето служение в храм „Св. св. Кирил и Методий“, после в храм „Св. Андрей Първозвани“ и след това да дойде тук, в храма на св. пророк Илия, където да служи буквално до сетния си дъх, защото два дни преди да си отиде от този свят, той служи на Св. св. Константин и Елена, отп-

разнувайки своя имен ден и прославяйки с молитвословия и света литургия своя небесен покровител – св. равноапостолен велик император Константин.

До сетния си дъх той ревностно служеше там, където беше поставен. В последните години беше на разположение на Св. Синод на БПЦ и на Негово Светейшество Неофит, Софийския митрополит и патриарх Български. Ревностно изпълняваше всичките си послушания. Винаги звучеше неговата готовност да отиде там, където му се посочи. Многократно, и аз съм свидетел на неговите думи, той заявяваше: „Само кажете къде, Ваше Светейшество, и аз веднага ще се отзова!“ И това беше до празника на неговия небесен покровител, пак изпълнявайки послушание към Негово Светейшество да оглави празничната вечеря в храм „Св. св. Константин и Елена“, а на другия ден да отслужи последната си света литургия тук, в храма, в който посвети по-голямата част от своето служение.

Живя с вяра в Бога, с надежда в Неговото възкресение и затова ние се молим усърдно Бог да го приеме в Своето царство. Бог да го зачете неговите трудове, неговата ревност по Божия закон и да го приеме в Своите селения, защото той наистина живееше с вяра във възкресението. Важат за него думите: „Блажен е пътят, по който вървиш днес, душо, защото ти е приготвено място за почивка“. Място в Царството Божие, където да отиде от своите трудове, от своите обязанности, които ревностно изпълняваше до сетния си дъх, тук на земята.

Бог във вчерашния ден на Своето славно Възнесение, както чрез възкресението Си показа, че всички ние ще възкръснем един ден от мъртвите, със Своето възнесение показа на всички ни, че ние също ще се възнесем от земята на небесата. Дай Боже, и Маркианополският епископ Константин да възлезе на небесата и да бъде вселен там, пред Божия престол, където да се наслаждава на Божието лице и да славослови Бога в Неговото царство.

Бог да го прости! Бог да го упокои и да му дарува вечен живот!

Документи

ОБРЪЩЕНИЕ

на Ловчанския митрополит Гаврил – ръководител на
Културно-просветния отдел при Св. Синод,
към катехизаторите – духовници и миряни на БПЦ-БП
и преподавателите по Религия-Православие

Досточтими отци, скъпи в Господа братя и сестри – катехизатори и преподаватели по Религия-Православие,

Намирайки се в светлата празничност и духовния зов на 24 май, както и в навечерието на 1 юни – Деня на детето, когато постепенно изпращаме изминалата учебна година и започваме да се готвим за следващата, се обръщаме към всички вас, които се трудите на нивата на духовното просвещение и нравственото възпитание на българските деца в име Господне.

Катехизацията и религиозното образование по Православие са най-съществени насоки в обучението и възпитанието на подрастващите поколения, тъй като те образуват не само умовете, но и сърцата на най-малките членове на нашето общество. Това ще рече, че заниманията по Вероучение и по Религия-Православие откриват на децата святата тайна за това, че човекът е създаден по Божий образ, и че да се образуват, означава те да се развият и усъвършенстват във вяра, надежда, любов, добротворство и благочестие за слава Божия и наследяване на вечното Божие Царство. Това е и трябва да бъде най-висшата цел на всяко образование, на всяка образованост – образът на човека да се уподоби на Първообраза на своя Създател – Бога.

Духовно-нравственото образование, извършвано от светлата Православна църква, най-добре постига тази цел и затова вашата роля на православни възпитатели и учители е особено ценна и отговорна. Затова вашият образ трябва да греє с праведност и личният ви пример – с хармония между думи и дела. Неприемливо е в личния си живот да се отдаваме на не-

мощите и похотите си, а в класната стая да учим подрастващите на благоприличие. Недопустимо е да правим страстите си обществено достояние и така да съблазняваме ближните си, особено щом сме се посветили на духовно и просветителско служение. Защото отговаряме пред Бога не само за своите, но и за душите на поверените ни деца и ученици.

Да бъдем близо до тях, означава да спомогаме за извисяването им чрез посочване на непреходния духовно-нравствен идеал – Христовата Личност, на Която всички трябва да подражаваме. „Величието и същността на човека ... лежи в божествената красота на неговата човечност и във величието на неговия богородица и безсмъртен дух“ (Архим. Борис, по-късно Неврокопски митрополит. „Кризата в нашето училище“, 1928 г.). Близостта на учителя до ученика е разбирание, подкрепа и любов, но не оправдаване и толериране на греха. Няма такава „благородна“ кауза, която да оправдава робуването на страстите, а още по-малко – пропагандирането им сред подрастващите, пък макар и в благовидна „опаковка“. Благородни са тези каузи, които се постигат само с благородни средства.

Катехизатори и учители по Религия-Православие, не забравяйте, че след демократичните промени Св. Синод на Българската православна църква вече повече от 25 години се бори за връщане на религиозното образование в числото на задължителни учебни дисциплини. Вие сте призвани да участвате достойно в тези трудове на българското църковно освещеноначалие.

Служението на учителя по Вероучение и по Религия-Православие е богоугодно дело пред лицето на Троицния Бог, което е призвано да оставя в детските души като печат на светостта. Православието е едновременно вяра във Възкресението и вяра в Кръста Христов. То е аскетичен път, който открива радостната благодат на Св. Дух. За да приведе към Бога своите възпитаници, самият преподавател трябва да има подвижнически дух и да живее в „любов, радост, мир, дълготърпение, благодат, милосърдие, вяра, кротост, въздържание“ (Гал. 5:22-23).

Ето защо ви призоваваме да стоите добре пред Господа, да живеете в целомъдрие, защото само тогава можете да стоите авторитетно пред своите ученици. И да принесете заедно с тях плод (срв. Мат. 13:23), та да чуете заветните и спасителни думи на Господа Исуса Христа: „дойдете вие, благословените на Отца Ми, наследете царството, приготвено вам от създание мира“ (Мат. 25:34), „радайте се и се веселете, защото голяма е наградата ви на небесата“ (Мат. 5:12)!

Призоваваме над всички вас и над всички български деца Божие благословение – за духовно и телесно здраве, многоплодни трудове, праведен живот и вечно спасение! Амин.

26 май 2017 г.

Нови книги на Синаodalно издателство

„Жития на светици“

Антологията „Жития на светици“ Включва агаптирани за деца жумиелниски разкази за по-важните светици и светици, които са почитани от Църквата, според нашия православен календар. Това са както български светици и новомъченици, така и древни великомъченици, светители и преподобни. По този начин съдържанието подпомага както общото християнско образование и православно духовно възпитание, така и патриотичното възпитание на децата чрез запознаване с най-важните български светици.

Книгата се разпространява от Св. Синод на БПЦ-БП.

НАУЧЕН ФОРУМ

Проява на действен хуманизъм и защита на свещения характер на човешкия живот

От стр. 1

Как да си обясним тази позиция и защо се получава така, че официалната религиозна институция в България не се придържа пасивно и рабополоно към официалната политическа курс на държавата и правителството? Какви са духовните традиции и нравствени ценности на Българската църква, които са определяли за нейната идентичност и я превръщат по-скоро в една авторитетна духовна институция и морална сила в българското общество, която се противопоставя на авторитарната политика срещу евреите?

Българската църква, според нейните водачи, е по-скоро „народна църква“, която е носители на моралните устои на нацията. Екзарх Стефан в своите проповеди, речи и исторически изследвания много често нарича нашата Църква „душата и съвестта на българския народ“. Това разбиране ни показва съзнание то за дълг и отговорност пред историята на българския народ и обяснява защо църковните водачи се превръщат в духовни лидери и авторитети на съвременното общество, които застават начело на гражданското общество, а не остават в ролята си на казионни църковни служители, подвластни на държавната власт.

Отношението на Църквата към нацизма и антихуманната същност на антисемитската идеология и практика

Българската православна църква, в съгласие със своето християнско учение, духовни традиции и утвърдена практика на хуманност и толерантност, добросъвестно и съпричастно, отхвърля всички форми на антисемитизъм и расова омраза, насочени към представителите на еврейската общност. Една от основните характеристики и особености на Българската църква и на вярващите християни е свързана с духовните и културните традиции за християнско отношение към ближния. Това отношение е основано на истинското разбиране за универсалност на любовта към Бога и към ближния и не се ограничава само до етническа общност или политическа общност на

тиранията на тогавашните земни господари и владетели, които онеправдават, поробват и угнетяват народа. В резултат на това библейско разбиране митрополит Стефан достига до едно ясно убеждение за антихуманния и безбожнически характер на нацизма и до категоричното си решение да се противопостави открито и твърдо на това езическо мракобесие и тотално зло. Митрополит Стефан дори избягва да нарича германци нацистите, като носители на враждебната милитаристична идеология, а ги назовава „тевтонци“, защото според него те проявяват това варварско и средновековно мракобесие на своята арийска езическа култура и враждебността на тевтониците, които се въоръжават срещу другите народи и искат да господстват върху тях в своите излюпени езически „Трети райх“.

Екзарх Стефан, тогава още Софийски митрополит, в своите проповеди и речи по въпроса за християнското отношение на Църквата към нацистката идеология и пропаганда ясно и категорично показва своето отрицателно отношение към тази тоталитарна идеология, като нарича това движение „днешното ново езичество“.

Разсичъм на арийската идеология, антисемитизъм, омраза и претенциите за „окончателно решаване на еврейския въпрос“ са за него проява на едно „ново езичество“ и се доближават до библейските образи на политическата политика на египтяните, асирийците, вавилонците и другите имперски завоеватели спрямо евреите. Борбата на тези езически власти е борба срещу Божията правда и срещу Божия народ. На много места в своите проповеди и исторически изследвания този български архиепископ говори, че времето на Втората световна война е време на световна криза, на „потрес и смут“, което много го прилича на библейските времена на изпитания и Божий съд. И затова духовните водачи и пастири пред лицето на новото езическо зло на нацизма трябва да бъдат смели проповедници на Божие слово, твърди в изповедването на вярата в Истинския Бог и защитници на Божията правда, както библейските пророци, които се противопоставят в своето време на езичество и човешките права.

Такъв е случаят и с активната позиция на Българската църква в защита на евреите в България. На първо място това са пълноправни граждани и съседни, които е недопустимо да бъдат лишавани от права по расисти или религиозни подбуди. За българите и за църковните водачи цялата антиеврейска идеология е абсурдна. Това е въпрос на морални ценности, а не на някаква идеология и политика. Представителят на нацистите в България, Адолф Бекерле, в едно свое писмо твърди, че българите не разбират политическата същност на „еврейския въпрос“, защото го приемат като „морален въпрос, но не и като политически. Това свидетелство от страна на един нацист показва именно моралните критерии на българските духовни водачи при осмисляне и разбиране на „еврейския въпрос“. Българите в своята цялост и българските архиепископи не приемат да се приехи политиката и да се идеологизират въпросите на човешкия живот, на човешката свобода и човешкото достойнство. Това са въпроси

на вярата, религията и морала, които се отнасят до свещените и непркоснове човешки права. Правото на живот е свещено и непркосновено и затова борбата за правото на живот, свободата и човешкото достойнство на евреите и тяхната защита от лагерите на смъртта е въпрос на човешки морал и въпрос на човешките хуманни ценности. Ето защо още с началото на нацистката политика, с приемането на антиеврейските закони, българските архиепископи се обявяват против тази политика на дискриминация и преследване. През 1943 г. Българската православна църква участва активно в гражданските акции срещу официалната политика за депортиране на българските евреи, което са български граждани, в нацистките лагери на смъртта. В резултат на тази борба са спасени около 50 хиляди евреи и ние с основание се гордеем с това постижение в Европа. Тогавашното целият европейски континент е под „нацистски ботуш“, българските духовни водачи намират сили и смелост да изпълняват човешки дълг и да се изправят срещу нацистката машина за масови убийства, която защитят своите сънародници от еврейски произход. През последните години тези исторически събития се осмислят в контекста на християнските ценности за гражданската активност на

православните християни и като проява на истинско човеколюбие и милосърдие към потиснатите сънародници и към съседите-друговерци в защита на универсалното човешко право на живот и общността на човешкото достойнство. Не бива да забравяме, че международните документи за защитата на универсалните права на човека са една основа за правна защита на правото на живот и достойнството на всяка личност, които се появяват като ефективни средства за защита и международни правни стандарти едва след Втората световна война. Преди това господства едно разбиране за тоталитарна власт на държавата над отделния човек и над малцинствените групи от населението. Тоталитарната идеология на нацизма обезчужава живота на отделния човек и го поставя под пълна зависимост от държавата. Тази тиранична и антидемократична идеология води до масови

убийства и престъпленията на геноцид, а като резултат от трагичния опит на преследването на евреите и престъпленията на нацизма се достига до приемане на международните конвенции и харти за основните човешки права. Църковните водачи на България имат съзнанието, че е необходимо да участват активно и дейно да защитават общочовешките ценности на свободата и достойнството на човека и затова не остават в безразличие и пасивност пред лицето на вражеската идеология и нейните престъпни деяния. Ако не се противопостави на злото и мълчаливо се пренебрегват неговите деструктивни прояви, значи се съдейства на престъпниците и този, който е бил длъжен да прояви активност, се провинява пред Бога и човечеството за своето малодушие и безучастност. Това е било съзнанието на духовните водачи на Българската църква. Те са имали раз-

бирването за граждански дълг и отговорност да се противопостави на злото и неправо, на престъпната идеология и практика на нацизма, която систематично превръща в свои жертви беззащитните евреи и ги лишва от основните им човешки права – правото на живот, на собственост, на свобода и на граждански и човешки права. Чисто хипотетично бихме ли могли да се запитаме и да си представим, дали българските синодални архиепископи са могли да не заемат своята категорична позиция срещу нацистката политика за изтребление на евреите? Моги са, така както се достига до приемане на международните конвенции и харти за основните човешки права.

Доц. г-р Костагин НУШЕВ, Културно-просветен отгел на СВ. Синод на БПЦ

Архиепископ на Шопот, Пловдив

Никой няма любов по-голяма от тая

Международна научна конференция, посветена на приноса на БПЦ за спасяването на българските евреи

Патриарх Неофит с гостите от Израел

Международна конференция на тема „До съвестта на вярата и по дълга на гражданската свобода – Приносът на Българската православна църква за спасяването на българските евреи“ се състоя на 25 май във Военния клуб – София. Лично Негово Светейшество Българският патриарх Неофит удели организаторите и участниците в конференцията и им предаде първоцветието си благословение. „Добра възможност да поменем с благодарност имената на всички наши достойни предшественици, допринасящи с думи и дело за спасяването на българските евреи“ – нарече той инициативата и подчерта, че „любовта е велика сила и ние няма да престанем да се стремим, да сме творци на мира и носители и проявители на тази християнска съвещателна любов“. „Винаги ще бъдем ваши приятели – обеща с патриарх Неофит към гостите от Израел, – а никой няма любов по-голяма от

тая, да положи душата си за своите приятели.“ Научният форум се организира по повод номинираната за Нобелова награда за мир 2017 г. на Българската православна църква – за спасяването на 48 000 български евреи от лагерите на смъртта през Втората световна война.

Предложението за високото признание е внесено в Нобеловия комитет от бившия министър на здравеопазването на Израел и депутатът ген. д-р Ефраим Сес. професора по право от Университета в Хайфа Моше Келнер и адвокат Моше Алони и е подкрепено от над 200 наследници на спасени български евреи.

Със своята решителност и последователно следване на библейските и нравствени идеали Българската православна църква възлюбва българската общност за съпротива срещу прилагането в страната ни на закони, дискриминирани евреите. Във форума участваха известни учени от България, Израел, Германия и САЩ с доклади, в които бяха обхванати проблеми от различни области: история, богословие, архивистика. Акцентът бяха върху ролята на СВ. Синод на Българската православна църква за спасяването на българските евреи като проява на действен хуманизъм и защита на свещения характер на човешкия живот. Конференцията имаше за цел, от една страна, обективно и безпри-

Участниците в конференцията на поклонение в Бачковския манастир

растно, през призмата на доклади, базирани на архивни проучвания и документи, и от друга – през емоционално словени на оцелели оневидни и техните потомци, да постави фокуса на общественото внимание върху съхраняването на човешкия живот като висша ценност и фундамент на международния правов ред. Сторганизатори на форума са: Богословският факултет на Софийския университет „Св. Климент Охридски“, Висшият адвокатски съвет, Асоциацията на жените адвокати, Съветът на Софийската адвокатска колегия, Организацията на евреите в България, „Шалом“ и Секция „Теоливия“ към Съюза на учените в България. Предвидено е издаването на двуезичен сборник с материали от конференцията със съдействието на Дирекция „Верозиповедания“ при Министерския съвет.

Стилка: Мартин МИТОВ

Пример на висок морал, гражданска доблест и християнска състрагателност

За спасяването на българските евреи е писано много, но едва ли всичко. Световната общност е по-добре запозната със спасяването на евреите в Норвегия и на около хиляда евреи от фабриката на Шиндлер.

За оцеляването на българските евреи в бурните години на Втората световна война заслуга имат много лица и институции: цар Борис III, който не допуска да бъдат депортирани в немските лагери на смъртта; изтъкнати български писатели и общественици; значителна група народни представители; и ц-д А. Паница, която уведомява познати еврейски семейства за намеренията на Агенцията по еврейските въпроси.

Една от институциите с най-голям принос за спасяването на евреите в България е Българската православна църква. Нейната позиция и нейната активна дейност са ярък пример за хуманизъм и верска търпимост.

Неоценими са заслугите на двама видни представители на Българския висш духовен клър – свещеник патриарх Кирил и вископреосвещен екзарх Стефан. Въпреки че е близък с Двореца през годините на Втората световна война, екзарх Стефан не споделя неговата прогерманска политика. Той има всепризнат личен принос за спасяването на българските евреи. Покровителства и дава подслон в своя дом на главния раввин на софийската синагога. Публикува в пресата статии в защита на българските евреи. С несприщца за духовник дързост заявява пред цар Борис III: „Ако преследването на евреите продължи, аз ще отворя за тях вратите на всички български църкви“.

Освен глава на Българската православна църква, екзарх Стефан е и извън книжовник и общественик. Автор е на множество слова и богословски трудове, публикувани в двадесет и шест книги, и на повече от хиляда статии.

През 1948 г. е отстранен от своя пост заради отрицателното му отношение към Отечественофронтовската власт и противопоставянето му срещу намесата на партийните органи в дейността на Светия Синод. Интерниран е в село Баня и е поставен под домашен арест. Умира на 14 май 1957 г. в изолация и забравя.

Огромна е заслугата и на патриарх Кирил за спасяването на българските евреи. През 1943 г. той дръзва да се опъни на властите и да спаси повидимите евреи от депортиране в лагерите на смъртта. В качеството си на Пловдивски митрополит поема подел, ако всяко закрила събраните за депортиране евреи и заявява, че ако те бъдат наговорени във вагоните за Германия, той ще тръгне заедно с тях.

За своите заслуги за спасяването на българските евреи патриарх Кирил и екзарх Стефан са провъзгласени от организацията „Яд Вашем“ за „Праведници на народите“.

След 9. IX. 1944 г. патриарх Кирил е арестуван и изпратен за три месеца в затвора Брез присад. Освен изтъкнат общественик, той е и извън учен и историк. Автор е на редица трудове в областта на българската национално-културна и църковна история. Избран е единодушно за редовен член на Българската академия на науките. Удостоен е с почетното звание „доктор хонорис кауза“ от Софийската, Московската и от Санкт-Петербургската духовна академия.

Умира на 7. III. 1971 г. в София. И двамата висши духовници са ни оставили своя пример на висок морал, гражданска доблест и християнска състрадателност. 27. IV. 2017 г. Акад. Димитър КМИСРПСКИ

ЦЪРКВА И ОБЩЕСТВО

Константин П. Победоносцев (1827-1907)

след тях и хора, на пръв поглед разумни хора, изглеждащи като здравомислещи, сякаш омагьосани от възшебната дума, от пуснатата в пазарно обращение монета, започват да повтарят, да изявяват безрезервното си съгласие с нея и на основата на тази дума, и върху смътното понятие, свързано с нея, да изграждат цели системи за образователна и педагогическа дейност.

И всичките тези фантазии се разиграват, всичките тези планове се измислят, за да бъде разсечен живият организъм, също както in anima vili на масата от така наречените прости и неукни хора, на хората от народа! (in anima

опити – в това отношение самите учители нямат единно съгласувано мнение: колкото врати за падение, толкова и системи и начини за действие.

В едно нещо само те са единни – в твърдото си намерение да въздействат върху мисленето и да го развият, да го развият!

Напразно слаби главовете им възразяват, че обикновеният човек има не само ум, че той има душа, също такава, каквато има всеки друг човек, че в сърцето му е издигната онази крепост, върху чиято основа той следва да изгради целия си живот и върху която се възвисява досега неговият църковен храм... Не, – те все към мисленето се насочват и искат да го привлекат към безполезна, всъщност, дейност върху въпроси, които отдавна са вече решени по един лесен и евтин начин от самите просветители.

Каква заблуда! Ако биха се потрудили, изоставяйки своята самоувереност и високомерното си схващане за своя ум, да проникнат и се приобщат към неукния народ, те биха видели, че непросветеният човек сам изпитва нужда и търси светлината, и жадува за просвещаване, но отваря за него вратата само от онази страна, от която то наистина може да го просвети без да смуги душата му, без да опустошава живота му. Той чувства, че най-ценна за него е духовната му природа и желае чрез сърцето да разкрие светлината в нея.

Когато от тази страна се прибави светлината на разума – тя няма да го ослепи, няма да сринне живота му, няма да измести центъра на тежестта, върху който се утвърждава неговата основа. Но ако операцията по развиване е насочена изключително към мисленето му, когато искат да го натъпчат с така наричаните знания и факти от учебниците и с общи теоретични изводи, с него ще се случи същото, което става с конуса, когато някои поискат да закрепят конуса върху острия му връх.

Из „Болезни нашегo времени“

Превод от руски: Людмила ДИМИТРОВА

Има термини, които са се изтъкали и опошлили заради това, че хората ги употребяват непрекъснато без да влагат в тях определен смисъл, заради това, че на всеки ъъл ги чуваш от всякакви хора и, произнасяйки ги, глупавият е готов сам да се приеме за умен и невежият си въобразява, че се е издигнал на висотата на знанието. Словото, пуснато в обращение на житейския пазар, може до такава степен да се изхаби, че на един сериозен човек вече му става съвестно да го употребява: той чувства, че това слово, ако прозвучи в ефира, ще всмуче в себе си всички онези кухи и пошлци представи, с които то ежеминутно се произнася на пазара на битувашите банални и изтъкани фрази. Тогава настъпва моментът този термин да бъде върнат в определеното за склад помешение на мисленето: той трябва да отлежи там на спокойствие и да се очисти в дълбокото горнило на изпитващата самата себе си мисъл преди да може отново да се яви като нейния точно дефиниран израз.

Такава съдба като че ли заплашва едни от любимите ни термини: *развивам, развитие*. В книги, брошури, статии с наставляващ характер и във фейлетони, в произнасяни на банкети тостове, в проповеди, светски разговори, официални документи, лекции, в часовете в гимназиите и основните училища – навсякъде, навсякъде. Тези пуснати в обращение думи с непрекъснатото си бръмчене така са уязвили слуха на слушащите ги, че човек вече започва да изпитва отегчение и досада, когато те биват отново произнасяни.

Май настъпва вече моментът да се заемем със сериозна проверка на понятието, което се съдържа в тези думи; време е вече да си спомним, че терминът *развитие* няма строго определен смисъл без връзка с друг един термин: *съсредоточаване*. Изглежда, дошло е вече време да се обърнем за разясняване на понятията към нашата майка и учителка едновременно – природата. Не е трудно да научим от нея, че вся-

ко развитие произлиза от своя център, без своя център то е немислимо – че от пъпката няма да разцъфне нито един цвят и че нито един цвят няма да завърже плод, ако изсъхне центърът на изграждащата сила за образуване и движение на соковете. Но, сякаш за беда, ние сме забравили за

Болезните на нашето време

природата и без да се съобразяваме с нея, съставяме детинските си рецепти за развитие; ние желяме с грубите си ръце механично да разтворим и разлестим цветната пъпка, преди да ѝ е дошло времето тя да се разпъли чрез вътрешното действие на природната сила – и се радваме, и наричаме това развитие: ние само осакатяваме пъпката и разтворените от нас листенца засъхват без естествен здрав процес на цъфтене, без надежда за здрав плод! Не е ли безумна тази работа? И не прилича ли тя на фантазията на онова дете от една басня, което мислело с черпак да изгребе морето?

А колко много са подобните безумни младежи, които се явяват отвсякъде! Колко много са подобните неканени хора, желяещи да развият други и да са им учители! Тяхната страст към развиване стига до фанатизъм, и няма такъв глупак или невеж човек, който да не се смята за способен да развие някого. Но де да беше само това – те единствени да се вихрят с неразумната си страст: най-поразителното е, че заедно с тях, а понякога

Съболезнавателен агрес по повод атенцията в Манчестър

По повод кървавия терористичен атентат в Манчестър, Великобритания, Негово Светейшество Българският патриарх Неофит изпрати своите съболезнавания до Нейно величество Елизабет II, кралица на Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия, и до архиепископа на Кентгърбъри Джъстин Улби. В съболезнавателното писмо се казва: *С дълбока тъга и болка приехме известието за кървавия терористичен атентат на 22 май в Манчестър, при който бе прекъснат в ранна възраст животът на повече от 20 души и десетки невинни бяха ранени. Този акт е поредното грубо посегателство срещу най-ценния дар от Бога – живота, срещу мира, доверието и любовта между хората.*

Ние всички сме чеда на един Небесен Отец и в дни на скръб и изпитания не можем да останем безпричастни към болката и слущението, обзели в този тежък момент британския народ. Ето защо, от свое име и от името на клира и миряните на Българската православна църква, изказвам най-искрени съболезнавания на Вас и близките на загиналите и пострадалите. Молим Всеподателя Бога – „Отец на милосърдието и Бог на всяка утеха, Който ни утешава при всяка наша скръб“ (2 Кор. 1:3), да даде сили на всички скърбящи да превъзмогнат мъката от тежката загуба и скорошно възстановяване на пострадалите, а на всички нас – благодатни сили и мъдрост, за да живеем достойно, в мир и добра воля помежду ни!

23. 05. 2017 г.

Отдел „Връзки с обществеността“

Гласът на св. отци

Св. Йоан Златоуст за злото

Зло е не да търпиш злото, а да причиняваш зло.

*

Не само тия, които вършат зло, но и ония, които го одобряват, биват подложени на еднакво с тях наказание, гори и на по-тежко.

*

Когато прегриемаш нещо коварно, не мисли, че го правиш на някого, сам се оплиташ в мрежата си.

*

Всички зли хора са по-лоши и по-безумни от зверовете.

*

Ако искаш да бъдеш в безопасност, престани да правиш зло, и ще се радваш на голямо спокойствие.

*

Където е любовта към Бога, от там бяга Всяко зло.

*

Крайно зло е когато не само грешат, при това гръзко, но и прогонват тия, които биха могли да поправят това.

*

Достойни за по-голямо наказание са не тия, които вършат зло, а които ги подтикват към греха.

*

Злото не е нищо друго освен неподчинение на Бога.

*

Злото произлиза от безгрижието, от празнотата, от общуването със зли хора и от презрението към добродетелта.

*

Всеки, който прави зло, заслужава наказание, а който е сложил върху си маската на благочестието и я използва за прикритие на злите си дела, подлежи на много по-жестокото наказание.

*

Нищо не прави хората толкова глупави, както злобата.

*

Ние и на себе си вредим, когато правим зло на друг, и по-голямата част от греховете ни произлизат именно от това, че не желяем доброто на нас самите.

Из „Бисери от духовната съкровищница на св. отци“, част I, СИ, 2009 г.

Трите форми любов според светите отци

Архим. проф. д-р Григориос Папатомаc е виден канонист, преподавател по Църковно право в Богословския факултет на Атинския университет и декан на Православния богословски институт „Св. Сергий“ в Париж.

Днес интелектуалците се характеризират със светската самодостатъчност на възгледите си, които нямат никаква връзка с Бога. Такъв е случаят с редица философи и учени. Те вярват, че мъдростта е в тях. За разлика от светиите на нашата Църква, които са интелектуалци, като св. Василий Велики, и които никога не се представят като самодостатъчни умове, а като просветени свихе от Бога умове.

Ние, които сме дошли в Църквата, приемаме всички човешки открития и учения чрез нашата вяра и чрез Църквата правим мост между света и Бога. И нека тук си зададем въпроса: „Защо живеем?“ Много хора не знаят защо живеят. Някои ще отговорят, че заради продължаването на човешкия вид, а други – за да бъдат щастливи. **Живеем, за да любим (общаеме).** От любов Христос се възплъти. Всяка неделя, в една от молитвите се повтарят думите от Свещ. Писане: „Бог токоз обикна света, че отдаде Своя Единороден Син“ (Йоан. 3:16), за да бъде разпнат за нас. Библията използва само една дума за да дефинира Бога: „Бог е любов“ (1 Йоан. 4:8).

И ако дефинираме какво е любов, то в тази връзка, любов означава общение. Общението е резултат от любовта. И двесте (любов и общение) са идентични. Резултатът на Любовта в Светата Троица е общението на Трите Ипостаси в Троицата, Която постоянно пребъдва в любов. Същият факт е Валиден за християните дори и днес. Всеки може да каже: обичам жена си, приятеля, родителите си и т.н. Но трябва да се влезем да ги тази любов ражда общение, подобно на Троицното. Ако няма любов към другите, умира и престава да съществува и общението. Ако Бог е жив, то-

рва, а другата – към нороденото дете.

Трансцендентална любов. В тази любов мъжът и жената прекрчват естествените състояния. Единият търси другия. Ние сме родени със стиснати юмруци за бой и отбрана, поради първородния грях и повредата на нашата природа. Още от раждането детето се стреми да влезе над околните. Нашата любов намира израз навън от нас, защото очакваме някаква възвръщаемост. Ние даваме обич, за да получим обич. За да заобичае, чакаме от другия да ни предостави нещо, което да породи любовта. Ако няма „сделка“, няма любов. Това е на ниво физическа любов.

Семейството притежава и двесте нива на любов. Естествената любов, която обединява родителите с деца и децата помежду им, и трансценденталната любов, която довежда детето до обич извън семейството. За това казваме „Влюбих се“. Момчето избира момиче, с което уска да изгради нов дом, извън своя. Любовта от естествена пренава в трансцендентална, поест – в такава, която прекрчва някаква граница на „нашия“ свят. Трансценденталната любов води до изоставяне на семейното жилище. Обичаме някого, с когото ние нямаме никаква кръвна връзка. Апостол Павел казва, че тази тайна на трансценденталната любов е Велика „в Христос и в Църквата“. Тъй като и двамата съпрузи казват: „ние изоставяме естествената любов, за да преминем към едно по-високо ниво в любовта, трансценденталната любов“. Тази любов се характеризира с нашето отваряне към другия. Този, който не се отдаде не обича, който не остави собствения си егоизъм, любовта към себе си, към своето Аз. Св. Йоан Лествичник казва в своята „Лествица“, 30-о стъпало: „Някой може да започне да обича, когато се остави на трансценденталната любов“.

Онтологична любов. Тук ние обичаме не само хората, които познаваме, но и тези, които не познаваме. В Евангелието се казва, че ние трябва да обичаме враговете си. Става въпрос за една лю-

бов, която обгръща дори тези, които са наши недоброжелатели. Един обикновен пример от нашето ежедневие е този, че свекървите не обичат своите снахи, и обратно. Защо? Трудно е за една майка да види сина си, който тя е родила и отгледала, да бъде привлечен от едно чуждо момиче.

Ето защо и родителите трябва да оставят нивото на естествената любов и да му помогнат да прегърне трансценденталната любов.

Трансценденталната любов се проявява в брака. Но ние никога не трябва да забравяме, че бракът и монашеството са нещо идентично, с един-

ствената разлика, че монашеството няма общо легло с Жениха. Онтологичната любов е тази, която ни води към съвършенството, в пълно единение с Бога, и е най-възвишената форма на любов.

Архим. проф. д-р Григориос ПАПАТОМАС
Превод:
Силва МАРИНОВА

Руският светец, командвал Черноморския флот

Тази година се навършват 225 години от битката при Калиакра.

На 31 юли 1791 г. край нос Калиакра се разразява най-голямата битка в Черно море. Руската ескадра, водена от адмирал Фьодор Ушаков (1744-1817), разбива армадата на Османската империя. С тази победа завършва рускотурската война от 1787-1791 г.

Ушаков е един от създателите на Черноморския флот и негов командир от 1790 г. Той постига редица големи победи над турския флот. От 43 морски сражения, които ръководи, не е загубил нито едно, нито един кораб под негово командване не е бил потопен, нито един моряк не е попадал в плен. Въпреки това славата на св. Фьодор не е свързана само с военните му победи.

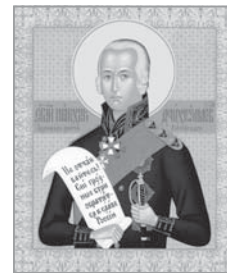
Своята първа награда – орден „Св. Владимир“, той получава през 1783 г., за умели действия и грижа за моряците по време на борбата с чумната епидемия в Херсон.

Адмиралът е известен и със своята благотворителност. По време на войната през 1812 г. с негови средства в Мордовия са построени болница за ранените войници, болница за цивилни и църква.

На 4 и 5 август 2001 г. в Санаксарския манастир в Република Мордовия се провеждат тържествата по канонизацията на известния пълководец. Канонизиран е от Руската православна църква като местен светец.

Паметта на праведния Фьодор Ушаков се чества в деня на неговата кончина, 2 октомври, и в деня на прославляването му – 23 юли.

На 31 юли 2005 г. частица от светиите мощи на адмирал Ушаков ни е дарена и тържествено пренесена от руския град Ярославъл. Днес св. мощи се съхраняват в морския храм „Св. Николай Чу-

дотворец“ във Варна. Внушителен монумент на адмирал Фьодор Ушаков на нос Калиакра е изграден през 2006 г. Автор на паметника е скулпторът Никола Богданов (1932-2013). През 2011 г. композицията е допълнена с арка от 18 камбани, носещи имената на корабите, участвали в битката.

Фьодор Ушаков е роден на 24 февруари 1744 г. в село Бунаково, Ярославска област, в небогато дворянско семейство. Неговият баща, Фьодор Игнатьевич Ушаков, е сержант от армията в оставка.

Адмирал Ушаков завършва Морския кадетски корпус през 1766 г. и служи в Балтийския флот. В началото на Рускотурската война от 1787 г. е командир на линейния кораб „Свети Павел“. В боя при остров Фидониси командва авангардна ескадра, която нанася поражение на превъзходящите я турски сили. През 1789 г. е произведен в чин контраадмирал. Командва от 1790 г. Черноморския флот, като побеждава блестящо турския флот в Керченското морско сражение.

При остров Тендра и нос Калиакра прибегва до създаването на нова маневрена тактика, която се отличава от приетата по това време линейна тактика. Маневрите, използвани от Ушаков в битката при нос Калиакра, впоследствие са успешно използвани от британския вицеадмирал Хорацио Нелсън в битката при Нил (1798 г.) и битката при Трафалгар (1805 г.). По време на Отечествената война от 1812 г. Ушаков бил избран за началник на опълчението на Тамбовска губерния, но поради болест се отказва от длъжността. Адмирал Ушаков умира на 14 октомври 1817 г. в своето имение, в село Алексеевка, Мордовия. Погребан е в Санаксарския манастир, в близост до град Темников.

По повод 225-годишнината от Калиакренската битка, с подкрепата на родолюбиви българи се издава тематична юбилейна картичка и икона с образа на праведния Фьодор Ушаков. Лимитираният картичка и икона се разпространяват безплатно и могат да бъдат получени от параклиса „Св. Николай“ на нос Калиакра и църквите „Св. вмчк Георги“ и „Успение Богородично“ в Каварна.

Николина
АЛЕКСАНДРОВА

МЕЖДУПРАВОСЛАВНИ ОТНОШЕНИЯ

Представители на БПЦ участваха в духовните тържества в Казахстан

www.mitropolia.kz.ru

Членове на Св. Синод на БПЦ – високоспокопосвещените митрополити Ловчански Гавриил и Пловдивски Николай, както и Знеполският епископ Арсений, първи викарий на Пловдивския митрополит, придружавани от ставр. иконом Вениамин Павлов, ставр. иконом Александър Величков и дякон Ангел Ангелов, бяха официални представители на Българската православна църква в богослуженията и празненствата, които се състояха в столицата на Казахстан Астана и град Алма Ата по повод 145-ата годишнина от учредяването на Туркестанската епархия – днес Митрополитски окръг на Руската православна църква в Република Казахстан. Поканата за тяхното участие бе отправена с официално писмо от главата на митрополитския окръг, митрополита на Астана и Казахстан Александър, който отбеляза и своя 60-годишен юбилей.

Тържествата започнаха на 17 май с богослужение в Успенския катедрален храм в гр. Астана, в който с благословението на Негово Светейшество Московския и на цяла Русия патриарх Кирил бе донесена специално за историческия юбилей мироточивата икона на Пресвета Богородица „Смекчаване на злите сърца“. Поклонението пред чудотворната икона с образа на Божията Майка започна с литийно шествие от храм „Св. св. Кирил и Методий“, след което беше отслужен мо-

лебен, възглавен от митрополита на Астана и Казахстан Александър. В съслужение с него бяха Ловчанският митрополит Гавриил, Пловдивският митрополит Николай и Знеполският епископ Арсений, както и много архиереи и представители на поместни православни църкви.

На 18 май в Успенския катедрален храм в Астана бе отслужена празнична архиерейска св. Литургия в чест на иконата на Божията майка „Неизчерпаема Чаша“. В светата богослужба съслужиха високоспокопосвещените митрополити Пловдивски Николай и Ловчански Гавриил и Знеполският епископ Арсений заедно с архиереи от Руската, Антиохийската, Кипърската, Украинската и Полската православна църква. На богослужението присъстваха много официални гости – високоставени държавни служители, извънредни и пълномощни посланици и представители. В края на богослужението архиерейските отправиха молитва за мир и край на междоусобната война в Украйна.

По време на своята визита в Астана гостите архиереи посетиха и концентрационен лагер от времето на СССР, известен като „Акмолинския лагер за жени, изменнички на Родината“, просъществувал от 1937 до 1953 г. Дванадесет жени, между които една монахиня, разстреляни в лагера заради своята Христова вяра, бяха причислени към сонма на новомъчениците и изповедниците на вярата от Руската правос-

лавна църква през 2000-та година. Гостите архиереи отправиха молитвите си за всички жертви и преследувани по време на атеистичния режим. По-късно те посетиха храма, посветен на Акмолинските новомъченици.

На 19 май чудотворната икона на св. Богородица „Смекчаване на злите сърца“ бе посрещната в Иверско-Серафимовския женски манастир в град Алма Ата. Под звуците на тържествен камбанен звън и песнопения във възхвала на Божията Майка, светинята се отправи с литийно шествие към храма в манастира, където бе отслужено молебен. В богослужението взеха участие митрополит Николай и епископ Арсений.

На 20 май в кметството на столицата на Южен Казахстан – Алма Ата, се проведе среща между архиерейските участници в тържествата по случай юбилея на Туркестанска епархия, и ръководителя на изпълнителната власт на града г-н Бауиржан Байбек.

Духовните тържества, посветени на историческия юбилей, продължиха на 21 май в Иверско-Серафимовския манастир в Алма Ата, където бе отслужена Божествена св. Литургия, възглавена от митрополита на Астана и Казахстан Александър. В съслужение с него бяха Пловдивският митрополит Николай и Знеполският епископ Арсений заедно с десетки други архиереи, представители на поместни православни църкви и

митрополитски окръзи на Руската православна църква.

В същия ден се състоя среща във Вознесенската катедрала в Алма Ата между митрополита на Астана и Казахстан Александър, Пловдивският митрополит Николай и Тамасоския митрополит Исая от Кипърската православна църква, участва и Знеполският епископ Арсений. Архиерейте споделиха своя опит при осъществяването на благотворителни инициативи в епархиите си. В края на срещата, преминала в братска обстановка, митрополит Николай и митрополит Александър си пожелаха взаимно успехи в начинанията и благословения труд.

На 22 май, когато Руската православна църква чества Пренасянето мощите на св. Николай Мирликийски Чудотворец, под открито небе пред Николския събор – един от найстарите храмове в митрополитския окръг, бе извършена архиерейска св. Литургия, в която съслужиха Пловдивският митрополит Николай, Знеполският епископ Арсений и ставр. иконом Александър Величков.

В края на богослужението главата на Казахстанския митрополитски окръг, митрополит Александър, благодари сърдечно на гостите архиереи, свещенослужителите и всички участници в тържествата по случай 145-годишнината от създаването на Туркестанска епархия.

Пловдивска митрополия

В любимия на Бога град Владимир

На 20 май Ловчанският митрополит Гавриил оглави всенощното бдение в катедралния Успенски собор в гр. Владимир, Русия. Заедно с ловчанския владика съслужиха Владимирският и Суздалският митрополит Евлогий, настоятелят на Успенския катедрален храм – протойерей Василий Войнаков, секретарят на Владимирска епархия по въпросите на външноцърковните връзки протойерей Евгений Липатов, както и други духовници от Владимирска епархия.

Преди началото на богослужението заместник-настоятелят на Успенския събор протойерей Николай Войнаков поясни дълбокия смисъл на евангелското четиво за слепородения, отбелязвайки: „Тук се говори не за физическо зрение, а за духовно. Ние сме слепи от своето рождение и сме длъжни да достигнем такова състояние, че да опознаем себе си, да отворим духовните си очи. Тогава ще видим своите грехове, които са по-многобройни и от морския пясък. Ако не водим духовен живот, то и нашето духовно зрение ще остане затворено. Господ ни помага духовното ни зрение да не остане затворено чрез изпълнението на заповедите“.

В хода на богослужението се извърши шестие до едно от най-красивите и благоустроени места на гр. Владимир в наши дни – паметника на светия княз Владимир и на епископ Теодор, покръстители на владимирските земи. На паметника бе извършена лития. Митрополит Евлогий благодари на владика Гавриил за съвместната молитва, като отбеляза: „Това е голям наш духовен приятел! С голяма радост Ви посрещаме и се радваме, че взехте високо участие в нашата молитва в древния Успенски собор. Дай Боже, Българската и Руската православна църква непрестанно да свидетелстват за Православието. Това древно вселенско изповедание на вярата, което крепи света, е едно от най-търсените днес. Бог да Ви помага, Владико светий!“

В отговор владика Гавриил благодари на Негово Високоспокопосвещенство за поканата и възможността да се по-

www.eparh33.ru

моли във великата владимирска светиня: „Благодарен съм на Бог, че отново имах възможност да бъда в любимия на Бога град Владимир, да се помоля и взема участие в тържествените богослужения. Познанството ми с Вас, Владико, е от много години. През 1998 г. Вие взехте участие в моята епископска хиротония, която се извърши в Рилския манастир, близо до мощите на покровителя на България преп. Йоан Рилски. Вие сте пример за архиерейско служение, пример за мен недостижим! Постигнали сте толкова много: възстановявате манастири, строите храмове, възраждате духовното образование. Слава Богу, че има такива светители! Молим за Вашето благословение и се радваме, че Господ ни сподоби да се срещнем отново. Нека Бог даде благодарно архиерейско служение и на многая и благая лета!“

Визитата на митрополит Гавриил продължи с посещение на древните владимирски градове Александров и Суздал.

Мария ФЕДОТОВА

ПРОДЪЛЖАВА АБОНИРАНЕТО ЗА „Църковен вестник“ за 2017 г.

1 година 30,00 лв.
6 месеца 15,00 лв.
3 месеца 7,50 лв.
ед. цена 0,70 лв.

АДРЕС НА РЕДАКЦИЯТА
СВ. СИНОД, София – 1000
ул. „Оборище“ № 4
тел. 980-30-16, центр. 987-56-11/245,
e-mail: sinizdat@gmail.com

Отговорен редактор на броя:
Александра Карамихалева

Материали се приемат в електронен формат.

Сумите за абонамент да се изпращат по банкова сметка или с пощенски запис на името на Танка Тончева Христова, като се изписват точният адрес и пощенският код на абоната!

Банкова сметка на Синаоднало издателство на БПЦ:
УниКредит Булбанк – София, ул. „Алабин“ № 58
IBAN BG97UNCN96601018147018, BIC код: UNCRBG5F

„Църковен вестник“ съдържа светски текстове и изображения и не бива да се използва за битови нужди.